

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

Een onberouwelijke keuze...

Heilig zijn, o God Uw wegen;
Niemand spreek' Uw hoogheid tegen!

*"Uw volk is mijn
volk en uw God
mijn God"*

Ruth 1: 16b

Geliefde lezer, de waarheid van deze woorden zien we zo heerlijk vervuld worden in de geschiedenis van Naomi en Ruth. De Heere gaat met een kromme stok een rechte slag toebrengen. Want als er honger komt in Israël, ja zelfs in Bethlehem, dat toch betekent broodhuis, dan gaat er een man uit dat dorp weg om als vreemdeling te verkeren in Moab, het land waar de nakomelingen van Lot woonden. Een heidens land, en wie gaat daar dan heen? Een man, met een heerlijke naam: Elimelech, *Mijn God is Koning*. In plaats dat die Naam hem kracht gaf om ook in het oordeel van de honger het van zijn Koning te verwachten, gaat hij weg. Hij ontloopt het oordeel. Hij is het met God niet eens. Hij wil geen moeite en zorg. Maar nu gaat de Heere die kromme weg gebruiken om er één toe te brengen die van eeuwigheid door God verkoren was: De Moabitische Ruth. Ze woonde midden in het heidendom. Ze was een vreemdeling van de verbonden der belofte, ze leefde in diepe duisternis. Maar door de wonderlijke leiding van de Heilige Geest komt ze in aanraking met het gezin van Elimelech, ja ze wordt zelfs in dat gezin opgenomen en ze krijgt de godzalige Naomi tot schoonmoeder.

Zo gaat de Heere in haar werken die waarachtige bekering. En daar mag ze dan belijdenis van doen aan de grens van Moab. Daar komt de vrucht van het werk van Gods Geest in haar hart open-

baar en mag ze getuigenis geven van die onberouwelijke keuze in haar hart, als ze de belijdenis uitspreekt: *Uw volk is mijn volk, en Uw God mijn God*. Waarvan onze kanttekenaren zo treffend zeggen: "Hiermee toont zij haar bekering tot God en de gemeenschap met Zijn kerk.

In Ruth zien wij het beeld van ieder natuurlijk mens. Verblind, in het heidendom. En heidendom dat is alles zonder God, ook al zijn we godsdienstig. Het zekerste bewijs van deze zaak is dat u en ik van nature in een dodelijke gerustheid voortleven alsof er geen God en geen eeuwigheid is. Maar wat een eeuwig wonder wanneer daar Gods Geest komt, Die ons door het Woord aangrijpt, onze blinde ogen opent, ons heilig verontrust maakt. Dan leren we onszelf kennen en brengt de Heere ons in ons ongeluk. Dan zijn we God kwijt en kunnen we het in de wereld niet meer uithouden. Mag ik het u en mezelf eens heel eerlijk vragen, zijn de onderstaande woorden in ons leven werkelijkheid geworden?

*Eens was ik een vreemd'ling voor
God en mijn hart,*

*Ik kende geen schuld en gevoelde
geen smart.*

*Ik vroeg niet: "Mijne ziele door-
ziet gij uw lot?"*

*Hoe zult gij rechtvaardig verschi-
nen voor God?"*

*Maar toen mij Gods Geest aan
mijzelf had ontdekt,*

*Toen werd in mijn ziele de vreze
gewekt*

*Toen zag ik wat eisen Gods heilig-
heid deed,*

*Daar werd al mijn deugd een
wegwerpelijk kleed!*

Wat is het dan rijk, als we in zo'n toestand een Naomi mogen ontmoeten die ons de weg naar Christus wijst, als de enige Weg tot ons behoud. Als we iemand ontmoeten die een middel mag zijn in Gods hand om ons tot Christus te leiden.

Geliefden lezer, dan komen er twee vragen tot ons: "Kennen wij iets van het leven van Ruth en van haar belijdenis?", want dat is onmisbaar op weg naar de eeuwigheid. Uitgeleid uit Moab der zonden en door genade in Christus aan God verbonden.

Want dat is toch in de eerste plaats waar het op aankomt in ons leven en het kan geen uitstel lijden. Daarom zoek de Heere, terwijl Hij nog te vinden is. Maar in de tweede plaats, mag u nu zelf ook een geestelijke Naomi zijn. Is het uw verlangen om zoekende zielen te leiden tot Christus? Opdat ze uitgedreven worden tot Hem en door Zijn Geest leren: *"Uw volk is mijn volk, en Uw God mijn God."*

Laat er onder ons allen, ook met het oog op onze jongeren, een voortdurend gebed zijn dat er in het midden van de gemeenten nog vele Naomi's gevonden mogen worden, Gode tot lof en de kerk tot zaligheid!

Middelharnis, A.A. Egas

*In Ruth zien
wij het beeld
van ieder
natuurlijk
mens.*

*Verblind, in het
heidendom.*

Heilswerk en heilsbeleving

Titus 3: 6 en 7

**Wat Paulus heeft geschreven is van betekenis. Ook voor nu!
Kennis mag niet ontbreken.**

Er is over de eerste twee hoofdstukken van Genesis 1 heel wat te doen. Dit mede in verband met het Darwin-jaar. Het scheppingsgebeuren beschreven in Genesis wordt onder de loep genomen. Wat de wetenschap aandient probeert men in te passen. Nu gebeurt dit vandaag niet voor het eerst. In de vorige eeuw was dit al het geval. Alhoewel het nu dichter bij huis is of zelfs in huis gebeurt. We mogen niet stil blijven. De apologetiek is geen afgeschreven zaak. Temeer daar de Schrift een vaststaand gegeven geeft. Ik moet denken aan mijn leermeester. Tijdens de catechisatie (1944) werd behandeld Genesis 1 en het ging bijzonder over de scheppingsdagen. Door de catecheet werd gezegd: het woord 'dag' is de ver-

taling van het Hebreeuwse woord joom. Het wijst op een etmaal van 24 uur. Ditzelfde vinden we in de wet van de Sinaï. In het Nieuwe Testament is het niet anders. De vraag kan komen: waarom wil men Bijbellezers overtuigen van tijdperken? Het moet toch een doel hebben? Moet het scheppingswerk meer gaan leven? Moet er meer bewondering komen? Dat gebeurt wanneer het genadewerk gaat leven en men de betrokkenheid erbij mag kennen. Zo was het bij Paulus. De almacht van de Heere, de overweldigende genadekracht van de Heere deed hem de Heere grootmaken. Het gebeuren voor de poort van Damascus is hij nimmer vergeten. Als een blinde lag hij op de grond. Niet als een woesteling, maar als een verbon-

dene aan de Heere. In zijn blinde situatie zei hij: Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal? En in de straat de Rechte bad hij aanhoudend tot de Heere. In een ogenblik werd hij van een leeuw een lam. Dit kan niet ontkend worden. Moet er dan aan getwijfeld worden wat de Heere op een dag kan doen? Het genadewerk leidt bijzonder tot het werk des Heeren in de natuur. In de Psalmen treffen we dit aan. Paulus wijst op de Areopagus erop en elke zondag belijden we met de Kerk van alle tijden: Ik geloof in God de Vader, de Almachtige, Schepper des hemels en der aarde. Overal beleed Paulus dit. Zo'n God ken ik. Hij is mijn God en Vader in Christus Jezus door de Heilige Geest. Het was ook de drijfveer om regelmatig te werken. Te werken onder en voor mensen.

Tot heil van mensen

Die uitstraling wordt ook bemerkt in zijn schrijven. Lees de brief aan Titus. Paulus heeft in vs. 4 en 5 van Titus 3 gewezen op de vrucht van het zaligmakend werk van de Heere. De wedergeboorte en de vernieuwing des Geestes, waarvan de doop sacramentele betekenis heeft. In de verzen 6 en 7 gaat hij verder. De Heere lovend in en om Zijn werk. In dit verband betreft hij de Heilige Geest erbij. Die werkt naar de wil van de Vader om de arbeid van Christus. Welk een Bijbels gegeven is dit! Leven we erbij? Leven we erdoor? Belangrijke vragen voor een ambtsdrager. Want wat we lezen in vs. 6: Denwelken Hij over ons heeft uitgegoten door Jezus Christus onze Zaligmaker. Welk een verdiende daad. We zien daarin de vervulling van Psalm 68:20. Christus Jezus is opgevaaren. Hij heeft gaven genomen om uit te delen onder de mensen. Ja ook de wederhorigen bij de Heere God te brengen. Onder de gaven waarvan Psalm 68 spreekt dient gedacht te worden aan de Heilige

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen van Ds. A.A. Egas over Ruth 1:16b 'Uw volk is mijn volk en uw God mijn God': "Een onberouwelijke keuze". Ds. M.C. Tanis schrijft over Titus 3:6 en 7 "Heilswerk en heilsbeleving". Ds. J.M.J. Kieviet gaat verder met de behandeling van het avondmaalsformulier. Ds. P. Roos levert een bijdrage over de refozuil. Ds. P. den Butter schrijft verder over koning Josafat en een column "gelijk hebben of krijgen". Ds. K. Hoefnagel behandelt een vraag over "Straf en kastijding". Verder boekbesprekingen.

Koningin Beatrix

Onze vorstin kreeg 31 januari weer een jaar tot haar jaren toegevoegd. De leeftijd van 72 jaar heeft zij mogen bereiken. In het achterliggende jaar heeft het ontstellende gebeuren op de Koninginnedag haar diep getroffen. Ook zal niet aan haar zijn voorbijgegaan de kritiek die er is geweest op de kroonprins en zijn vrouw. Wat zal de toekomst van ons koningshuis zijn? Er is in wezen alleen toekomst voor onze vorstin, voor het koninklijk huis en voor alle inwoners van Nederland als Gods Woord van binnen uit, in de weg van de waarachtige bekering, tot richtsnoer mag zijn. We wensen koningin Beatrix in het nieuwe levensjaar van harte Gods zegen toe in alle opzichten.

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. 18 februari verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 7 februari.

AvH

Geest in Zijn werkingen. Gelijk de Heilige Geest zo beloofd werd en illustratief werd aangegeven. In Jesaja 44:3 staat: Ik zal water gieten op de dorstigen en stromen op het droge. Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten en Mijn zegen op uw nakomelingen. Ik zal Mijn Geest uitgieten over alle vlees (Joël 2:28a). De vervulling daarvan lezen we in Handelingen 2. Op de Pinksterdag zegt Petrus: Hij dan door de rechterhand Gods verhoogd zijnde en de belofte des Heiligen Geestes ontvangen hebbende van de Vader, heeft dit uitgestort dat gij nu ziet en hoort, Hand. 2:33. Het gebeuren toen zet zich voort. De stroom droogt niet uit. Paulus schrijft over het rijkelijk uitstorten. Waarbij hijzelf en de lezers en voornamelijk Titus betrokken zijn. Veelzijdig zijn de werkingen en de krachten van de Heilige Geest. Gelijk Paulus dit ook in 1 Korinthe 12 heeft beschreven. Maar de primaire daad van de Heilige Geest mag niet van de eerste plaats verdrongen worden namelijk de levendmakende werking van de Heilige Geest waardoor er het leven des Geestes komt in dezondaar en werkt. Daardoor staat de zondaar niet maar onder de macht van de zonde en het vlees maar onder de vernieuwende en bevrijdende heerschappij van de genade des Heeren. Paulus heeft daarover rijk geschreven aan de Romeinen. Om dit al meer te verstaan en te kennen heeft de Heere de Heilige Geest ook gegeven. Gelijk levensmiddelen bestemd zijn tot levensonderhoud en levensversterking. Zo moet de werking van de Heilige Geest gezien worden en gezocht. Want onmisbaar is en blijft de heilvolle, de heilrijke werking van de Heilige Geest. Wie zich dit bewust is en in en voor alles de werking van de Heilige Geest nodig heeft blijft een bedelaar. Het levensbeeld wordt gezien in de gang van de Israëliet die elke morgen naar buiten de legerplaats ging om de lege gomer met de hemelse gave te vullen. Zo wordt er uitgezien voor heel het ambtelijk werk naar de werking van de Heilige Geest. De doorwerking van die Geest nu is het bedelaar

zijn en blijven. Dit is op zich geen grond voor ontvangst, maar bedelaars kennen wat er staat. Bij de Heere zijn milde handen en vriendelijke ogen. Men ontvangt genade voor genade. Tot bemoediging en sterking om het geroepen werk te doen schrijft Johannes in zijn brief. En de zalving die gijlieden van Hem ontvangen hebt blijft in u en gij hebt niet van node dat iemand u leert, maar gelijk dezelfde zalving u leert van de dingen zo is zij ook waarachtig en is geen leugen en gelijk zij u geleerd heeft zo zult gij in Hem blijven (1 Joh 2:27). Wat nu gekend en al meer verstaan wordt door de werking van de Heilige Geest moet leiden tot verootmoe-diging, tot erkennen. Vandaar dat Paulus schrijft: alles wat is en geschonken wordt, wie men mag zijn, is onverdiend. Geheel onverdiend. Een rechte ambtsdrager, bijzonder de predikant, gaat de onverdienstelijkheid al meer verstaan, want de zelfkennis verdiept zich en de onbekwaamheid neemt niet af maar zelfs toe. Het omgaan met het heilig Woord vraagt wat. Daarom is de roem in Jezus Christus, want Hij is de verdienende oorzaak van alles. De vrucht van Zijn verzoenend werk is de gave en zo de werking van de Heilige Geest. In alles wordt het bemerkt in prediking en onderwijs hoe het met de predikant is. Wat hij wil en waar hij door leeft. Paulus wil door zijn onderwijs voor altoos heenleiden naar de roem in Jezus Christus. Wat door Hem geschied is aan het kruis en wat er gebeurt door het kruiswerk. In dat licht schrijft Paulus: gerechtvaardigd door Zijn genade.

Attentie

Laten we daar niet overheen lezen. Want de vrees is niet ongegrond dat de rechtvaardiging van de zondaar voor God en het kennen daarvan in eigen leven niet de plaats heeft in de prediking en in het pastoraat die zij moet hebben. Vanzelf niet los van andere heilswerken. De heilsorde behoort niet tot het verleden. Het heilsordelijke wordt verklaard en als beleefd aangegeven in de Schrift. De leer van de rechtvaardiging van

de goddeloze is niet slechts reformato-ri-sch, maar ligt vast in Gods Woord. En zo ook in zondag 23 van de Catechismus. De beleving van die zondagafdeling en van zelf de verdieping ervan leidt tot al meer roemen in de drie-enige God. Welk een heilsdaad en dat blijvend. Want de Heere rechtvaardigt in Christus niet voor een tijd om uiteindelijk weer prijs te geven aan de macht van de zonde en zo aan de eeuwige dood.

Het einddoel

Het einddoel is het eeuwig zalig leven. Vandaar ook dat Paulus saamvattend zegt dat het heilswerk ten doel heeft dat wij erfgenamen zouden worden naar de hoop des eeuwigen levens. Welk een zaak. Welk een wetenschap. Erfgenaam te zijn. Wettig kind en zo wettig erfgenaam. Geadopteerd (zondag 13) naar de wil van de Heere. Toegeëigend door de Heere. Een blijvende plaats in het gezin van de Heere. Recht op al het goed van de Heere. De hoop mag daarop gericht zijn. Nu wel op aarde een vreemdeling, een bestredene. Soms een genegeerde. Maar de hoop mag gericht zijn op de toekomst, op het huisgezin van de Heere levend in volle heerlijkheid. Eenmaal en altoos. En zo! God de Vader het Hoofd van het gezin. God de Zoon als mensen-Zoon de oudste broeder en de Heilige Geest de Bewerker tot een heilig samen-zijn. Een heilig samenleven. Dan zal het zijn: en zij begonnen vrolijk te zijn. Wat mag de prediking rijk gevuld zijn en geadresseerd!

M.C. Tanis

Daarom is de roem in Jezus Christus, want Hij is de verdienende oorzaak van alles.

Als God een mens gaat levend maken, doet Hij hem eerst....sterven; als God een mens geestelijk en volzalig wil troosten, maakt Hij hem eerst geestelijk bedroefd, bedroefd naar God.

Uit: De droefheid naar God. Ds. G. Wisse

JOSAFAT - 13

2 Kronieken 20:21-24

Josafat heeft zijn manschappen een woord ter bemoediging meegegeven. 'Hoort mij, o Juda en gij inwoners van Jeruzalem! Geloof in de Heere uw God en gij zult bevestigd worden; gelooft aan Zijn profeten en gij zult voorspoedig zijn'. Hij staat zelf in het geloof en hij bindt het zijn volk op het hart dat zij alleen op de Heere zullen vertrouwen.

Maar dan vertelt de bijbelschrijver nog iets van Josafat. Dit namelijk, dat 'hij zich beraadslaagde met het volk'. Dat woord betekent niet dat hij overleg pleegt met bijvoorbeeld de legeraanvoerders over de te volgen strategie. Nee, Josafat vraagt niet om raad bij wie dan ook. Wat hier bedoeld wordt is dat Josafat raad geeft. Hij geeft advies en omdat dit het advies van de koning is heeft het in feite de kracht van een bevel. Wat adviseert hij?

Zangers voorop

Om zangers aan te stellen. Zangers uit de kring van de Levieten. Die zangers moeten dan de 'heilige Majesteit prijzen'. God loven en eren, net zoals de Levieten de vorige dag heel spontaan deden. Laten ze het nu weer doen. Waar? Hoe? Ze moeten 'voor de toegelust uitgaan'. Ze moeten voor de gewapende legermacht uit lopen en daar, op die plaats, zingen. Het zangkoor voorop dus en de gewapende soldaten daarachter. Een vreemde volgorde? Zeg dat wel. Ongewapende zangers in hun lange witte kleren gaan voorop; zij zullen als eersten de vijand ontmoeten. En de eigenlijke strijders komen achteraan. Loopt dat goed af? Ach, voor hen die het heil des Heeren wachten zijn bergen vlak en zeeën droog. In het aangezicht van de vijand zingen, ja dat kan hij doen die waarlijk gelooft. Zo kan dat geloofslid van de zangers het volk dat achter hen komt bemoedigen. Vooral als dan ook nog gelet wordt op wat er gezon-

gen moet worden. Dat lied luidt: 'Looft de Heere, want Zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid'. Wat een gezicht! Daar gaan ze. Al met al toch nog een flinke legermacht. Misschien niet zo goed bewapend als de vijanden, maar toch... Die wapens zijn trouwens opgeborgen. Daar ziet geen mens wat van. Merkwaardig! En nog merkwaardiger, voorafgaande aan de soldaten mannen in het wit. Zwijgend lopen ze daar, zij helemaal ongewapend. En straks moeten ze niets anders doen dan zingen. Maar daar kun je toch geen oorlog mee winnen? Mens, houd stil, zo praat het ongelooft. En dat moet nu juist zwijgen. Hier komt het op geloof aan. Op vertrouwen op die God van Wie die zangers zingen dat Zijn goedertierenheid tot in eeuwigheid is. Dat is ook al zo merkwaardig. Is dat het marslied? De 'battle-cry'? Ja, dat is in dit geval de strijdkreet. Gods goedertierenheid die tot in eeuwigheid is. Dit keer klinkt het in oorlogstijd. Het had al eens eerder geklonken, maar dat was toen in vrede. Dat was bij de ingebruikneming van de tempel. Salomo had gebeden dat de Heere zou willen wonen in het huis dat Hij voor Hem gebouwd had. Als antwoord op dat gebed daalde er toen vuur uit de hemel. 'Ja', zo zei de Heere daarin, 'hier wil Ik wonen'. Toen gebeurde ongeveer hetzelfde als ten tijde van Josafat. De reactie van het volk op de belofte des Heeren dat Hij in de tempel wilde wonen temidden van Zijn volk was toen ook een eerbiedig buigen voor de Heere. En ook het loven en prijzen van de Heere, omdat 'Zijn weldadigheid is in eeuwigheid' (2 Kron. 7:3,6). Ach, in vrede is het niet zo moeilijk dit te zingen. Maar nu is het oorlogstijd. Is het in oorlogstijd dan niet meer waar? Het is toch altijd waar? Het is zesentwintig keer waar. Kijk maar in Psalm 136. Of het nu gaat over de schepping of over de uittocht uit Egypte of over de overwinning op Sihon en Og, het is altijd

waar. Daarom kunnen de Levieten ervan zingen voordat de vijanden verslagen zijn. Gods goedertierenheid - Zijn verbondstrouw. Die betoont de Heere omdat Hij de Onveranderlijke, de Getrouwe is. Is die goedertierenheid Gods niet op het allerduidelijkst gebleken in de Heere Jezus Christus en in het werk dat Hij deed en het heil dat Hij verwierf?

Gods hinderlaag

Daar gaan ze, op de vijand af. Ze weten waar de vijand is. Jahaziël heeft het verteld. In het einde van het dal, voor aan de woestijn van Jeruël (vs. 16). Daar gaan ze heen. De spanning stijgt. In menig hart stijgt een gebed op. Anderen zijn gerust in de Heere en geloven in een goede afloop. Maar iedereen zit in spanning hoe het gaan zal als zij hun wapens niet mogen gebruiken. In het kamp van de vijand heerst ook de nodige spanning. Welke bevelen zullen ze vandaag krijgen? Zullen ze verder optrekken in de richting van Jeruzalem? Zal de tocht, die tot zover zo succesvol verlopen is, nu leiden tot het toebrengen van de genadeslag aan Juda? Zullen ze dan buit kunnen roven? Daar zien ze de mannen uit Juda komen. Maar wat is dat? Hoe zien zij eruit? Kunnen ze hun ogen wel geloven? Ja, ze zien hoe de Judeërs in alle kalmte op hen afkomen. Voorop mannen in witte kleren. Dat zijn kennelijk geen strijders. Maar wat doen die daar dan in de voorste linie? Wat kan dit betekenen? Niemand die er iets van snapt. Misschien dat er zijn die beginnen te spotten en tegen elkaar zeggen: 'Als ze denken dat ze ons met lange witte kleren kunnen verslaan, laat ze dan maar komen; dat wordt voor ons een licht karweitje'. Ze worden overmoedig en in hun overmoed schakelen ze de mogelijkheid dat de God van Juda voor Zijn volk zou kunnen ingrijpen, helemaal uit. Aan Hem denkt daar bij de vijanden geen mens. Dichterbij komen de Judeërs. En dan ineens beginnen zij die voorop lopen te zingen. Wie gaf het sein? Niemand die het weet. Maar

Ach, voor hen die het heil des Heeren wachten zijn bergen vlak en zeeën droog.

zingen doen ze. Dat de goedertierenheid des Heeren tot in eeuwigheid is. Machtig klinkt dat lied, dat weerkaatst tegen bergwanden. Zowel vriend als vijand hoort het. De een wordt erdoor bemoedigd, want het is met die God dat ze optrekken. De ander hoort het ook en vindt er misschien wel nieuwe aanleiding in om te spotten. Dan gebeurt er iets waar niemand op gerekend had. De Judeërs niet maar de Moabieten en hun bondgenoten ook niet. Niemand was hier op bedacht. Tot nog toe verliep alles rustig. En dan, ineens, wat is dat? Wat gebeurt er? De bijbelschijver vertelt het ons en daardoor weten wij wat noch Juda noch de vijanden op dat moment wisten. De Heere stelt achterlagen tegen de Moabieten en de anderen. Op de een of andere manier was daar door de Heere een hinderlaag gelegd. En zij die door Hem daar in hinderlaag gelegd waren (overigens zonder dat zij wisten dat God hier de hand in had), komen op dit moment uit de hinderlaag tevoorschijn en doen een onverwachte aanval op Juda's vijanden. Zo ongeveer zullen we de woorden van de tekst moeten verstaan. Mogelijk maakt de Heere hier gebruik van een of ander woestijnvolk - een roversbende - dat zich schuil gehouden heeft en wacht op de beste tijd om aan te vallen. Niemand van de Moabieten en dergelijke is zich bewust geweest van die achterlage, die nu hun kans schoon zien om de Moabieten aan te vallen. Zij hebben misschien ook de Judeërs zien komen en achten dit het juiste moment om toe te slaan en verwarring te zaaien en zo mogelijk buit te kunnen roven. Hier zijn Juda's vijanden absoluut niet op bedacht. Ze weten dan ook niet wat er aan de hand is en beginnen in paniek te raken. Er ontstaat verwarring. De een meent dat ze van rechts aangevallen worden en de ander meent dat de aanval juist van links komt. Maar wie zijn dan de aanvallers? In de paniek die ontstaat wordt iedereen achterdochtig. In hun verbeelding zien ze overal vijanden. Daar roept er een: 'Het zijn die lui

uit Seïr, de Edomieten'. Anderen geloven hem en roepen het nog weer anderen toe: 'De Edomieten plegen verraad; zij vallen ons aan'. Weer anderen zeggen: 'Ik heb ze nooit vertrouwd'. Moabieten herinneren zich dat die Edomieten kort geleden nog met Juda en Israël meestreden tegen hen. Ja, inderdaad, het zijn de Edomieten die verraad plegen. Massaal keren de Moabieten en de Ammonieten zich tegen hen en slaan er op los. Intussen zijn ze allemaal vergeten met welk doel ze eigenlijk hier gekomen zijn. Vergeten zijn ze ook het leger van Juda, dat dichterbij gekomen is en waar de Leviëten met hun lied God prijzen.

De belofte vervuld

Maar met het vernietigen van de Edomieten is het probleem niet opgelost. Niemand in het leger van Juda's vijanden lijkt meer normaal te kunnen denken. De legerleiding heeft totaal geen greep meer op de situatie. Ieder doet maar wat hem goedgeeft. De Moabieten vertrouwen de Ammonieten niet meer en de Ammonieten vertrouwen de Moabieten niet meer. Iedereen is nu ieders vijand. De bijbelschrijver kan het niet anders omschrijven dan dat ze de een de ander ten verderve helpen. Het is wel een veldslag, ja een grote zelfs, met zeer veel slachtoffers. Maar het is niet de strijd zoals ieder die had verwacht. Geen veldslag tussen Juda en de Moabieten en hun bondgenoten. Integendeel, Juda blijft gespaard. Nee, ze komen niet eens met de schrik vrij. Er was namelijk voor schrik helemaal geen plaats. Wonderlijk hoe dit allemaal gegaan is. Wonderlijk zoals de Heere Zijn belofte vervult. Die belofte was immers, dat Hij voor Juda zou strijden en dat ze het daarom gerust aan Hem konden overlaten. Gaat het niet zo? Ja, zo gaat het precies. Gods Woord is waar. Het vertrouwen op dat Woord is niet tevergeefs. Het zingen van de Leviëten is niet te vroeg. Hier kan iedereen het zien dat Gods goedertierenheid tot in eeuwigheid is. Nog dichterbij komt het leger van Juda. Daar ergens staat een wachttorens in de woestijn. Daar is

een soort uitkijkpost en vandaar kan goed gezien worden wat er is gebeurd. Daar kan de plek waar de legers van de vijand gelegerd waren, goed gezien worden. Maar wat zien ze? Een machtig leger, sterk bewapend, dat zometeen op hen zal afstormen? Nee, als ze goed kijken zien ze dat daar niemand meer overeind staat. Niemand is er die zich beweegt. Ze liggen allemaal op de grond en die grond is rood gekleurd. Wapens liggen tussen de manschappen in en blijven ongebruikt. Het zijn allemaal lijken. Niemand van heel die massa is ontkomen. Ze hebben zichzelf omgebracht en er is geen Judeër die een pijl heeft moeten gebruiken of een zwaard heeft moeten hanteren.

Wie heeft dit gedaan? Dat is voor Josafat geen vraag. Hoe de Heere het doen zou had Hij niet bekend gemaakt, maar wel dat hij het doen zou. Nu heeft Hij het gedaan. Hij alleen. Op een manier, die Hij alleen heeft kunnen bedenken. Boven bidden en denken, zou Paulus ervan zeggen. Wat in geen mensenhart is opgekomen, dat heeft Hij bereid.

'Dit werk is door Gods alvermogen, door 's Heeren hand alleen geschied.

Het is een wonder in onz' ogen; wij zien het, maar doorgronden 't niet'

Staat en ziet het heil des Heeren. Zo had God het laten zeggen. Nu kunnen ze kijken en nu zien ze dat heil. Heil dat bestaat in de verlossing van Zijn volk en in de verwoesting van Zijn vijanden. Als we maar geloof genoeg hebben dan weten we dat het zo weer zal gaan. Alle vijanden des Heeren, hoe ze ook heten en waar ze ook vandaan komen, zullen voor de Heere vallen. Zelfs de duivel zal verslagen worden, hij samen met al zijn trawanten. Christus zal triomferen. En Hij zal Zijn volk verlossen met een eeuwige verlossing. Het gaat niet verkeerd, ook al zouden we van tijd tot tijd vrezen dat de zaak des Heeren failliet gaat. De duivel en zijn macht mag sterk zijn, de Heere Jezus Christus, de Koning der koningen en de Heere der heren, is sterker. Hij zal overwinnen. Of denkt u van niet?

Gods Woord is waar. Het vertrouwen op dat Woord is niet tevergeefs.

‘En na deze hoorde ik als een grote stem van een grote schare in de hemel, zeggende: Hallelujah, de zaligheid en de heerlijkheid en de eer en de kracht zij de Heere, onze God, want Zijn oordelen zijn waarachtig en rechtvaardig; dewijl Hij de grote hoer geoordeeld heeft die de aarde verdorven heeft met haar hoererij en Hij het bloed

van Zijn dienaren van haar hand gewroken heeft’ (Openb. 19:1,2). Dan zal nog een beetje beter verstaan worden wat Psalm 136 met zoveel nadruk onder woorden brengt, namelijk dat de goedertierenheid des Heeren tot in eeuwigheid is. Ja, tot in alle eeuwigheid.

P. den Butter

pen in de maatschappij zo is. De vorige keer heb ik al gesteld dat we ons enerzijds houden aan Gods geboden en anderzijds dat we helemaal meedoen met allerlei moderne (technische en sociologische) uitingen. Het gevaar van tweeslachtigheid, eten van twee walletjes.

Moet de zuil verdwijnen? We vergissen ons als we zo denken. Ik wil dat met enkele praktische voorbeelden aantonen.

Stel dat er geen Reformatorische verzorgingshuizen zouden zijn? Dan moet uw oude moeder onderkomen vinden in een neutrale instelling, waar de hele dag popmuziek gedraaid wordt of waar een algemeen christelijke sfeer hangt, met Sinterklaas en de kerstboom er bij.

Als er geen reformatorisch onderwijs zou zijn? Dan wordt de jeugd in de periode waarin ze daarvoor erg vatbaar is, opgevoed en beïnvloed vanuit het ongeleefden. Dan komt de oudere schoolgaande jeugd sterk onder de invloed van drugs en internet, nog sterker, veel sterker dan dat nu het geval is.

Geen vakantie *in eigen sfeer*? Met deze slogan worden goede zaken gedaan door allerlei reisorganisaties. Maar denkt u zich in dat u in uw vakantie, die bedoeld is voor uw rust, omringd wordt door de muziek van deze tijd en door de geest van deze tijd. Vakantie betekent voor al te veel mensen de bloemetjes buiten zetten.

Dan missen we het grote genoegen om geestverwanten te ontmoeten, met wie we zingen en kerken kunnen; wat zou een vakantie in groepsverband zijn zonder dat? Een krant zonder principe, met seksadvertenties etc. inclusief? Op die manier zou de kerk aan grote gevaren blootgesteld zijn. Geen Woord en Daad meer of andere instellingen, waarin we de lijdende mensheid en de vervolgd christenen steunen? Waar zouden uw giften heengaan? Hoe worden de gelden besteed?

Men zegt dan wel dat je dan tenminste weet dat je met het ongeleefde en de wereld te maken hebt. Je kunt je daartegen wapenen? Zo rechtvaardigen we soms het lezen

Kerkelijk actueel

De zuil

Er zijn minstens drie beelden die aangeven hoe de kerk in de wereld staat: het klooster (volkomen afzondering), de zuil (gedeeltelijke afzondering) en de spons (genietend van wereld en zonde). We kunnen het ook zo noemen: separatie (afgescheiden), reformatie (zoutend zout) en integratie (samen-smelting). Waar lijkt het in onze tijd het meest op? Ik schrijf dit artikel naar aanleiding van een debatavond van de Kom Ook- groep over de Refozuil.

Kloosterleven?

Met het eerste model ben ik snel klaar. Kloosters hebben we als Reformatorische groepering nooit gekend. In kloosters leeft men veilig achter dikke kloostermuren. Toch zijn er mensen die aan een klooster denken, als men zich de huidige situatie voorstelt. Refo's zouden zich opsluiten binnen het behaaglijke en knusse leven van de zuil, ver van de wereld. Het lijkt me duidelijk dat onze gezindte daarmee onvoldoende is getypeerd. Onze gezindte leeft niet in een klooster, zeker niet!

De zuil is de meest gangbare aanduiding van de Reformatorische wereld.

Een zuil is een pilaar of pijler. Zuilen dragen het dak, het gebouw. Er zijn veel meer zuilen. Een liberale, een socialistische, een algemeen christelijke zuil. In al die gevallen echter spreken we niet van zuilen. De Refozuil stut het dak, in dit geval de maatschappij. Laten we het zo opvatten.

Je zou ook kunnen spreken van een schaapskooi of een open hof. De schapen dwalen op de heide, maar keren dagelijks terug naar hun veilige basis.

Onder de Refozuil verstaan we het

geheel van Reformatorische organisaties; we hebben het dan over het Reformatorisch onderwijs, over Ref. zorginstellingen, misschien ook over Ref. politiek, over Ref. vakantieorganisaties. Ook de krant en de omroep zetten zoden aan de Reformatorische dijk. Reken er ook de goede doelen toe, die specifiek vanuit onze gezindte zijn opgezet.

Vrij algemeen komen we de mening tegen dat de Refozuil niet veel goeds heeft gebracht. Zijn er redenen om het zo te stellen? Het bezwaar leeft dat we ons door de eigen subcultuur afkeren van de maatschappij. We zijn in onszelf gekeerd. We sluiten ons op en voelen ons veilig. We worden te weinig weerbaar in de strijd tegen de machten. Bekende geluiden, die niet van alle grond ontbloot zijn. In deze visie is de zuil geworden tot een klooster. In die zin voelen we met dit standpunt mee. Het kloosterleven laat de wereld de wereld en keert zich naar binnen om slechts zichzelf te stichten. De zuil is geen klooster. Onze zuil heeft als kenmerk dat we volop in de wereld staan met behoud van eigen organisaties, zoals dat ook met andere groe-

Refo's zouden zich opsluiten binnen het behaaglijke en knusse leven van de zuil, ver van de wereld.

van een blad als "De Telegraaf". Zouden ouders hun kinderen kunnen bewaren, als de stroom van verzoeken nog sterker zou worden en dan in je eigen huis? U denkt dat het in het Reformatorische denken ook niet alles is? Dat is absoluut en zeker waar. Alleen dit verschil is er: in de kringen der wereld worden allerlei verschijnselen aanvaard en goedgekeurd, terwijl onze instellingen zich ertegen keren. U werpt mij misschien tegen dat ik over de wereld oordeel? Ik oordeel niet zozeer over de wereldling, maar wel over zijn ideologie. Ik ben er nog niet aan toe om hetgeen moeizaam is verworven, op te heffen. Ik vrees dat de overheid dat te zijner tijd wel doen zal.

Het zou kunnen zijn dat men de zuil wil ontvluchten omdat er sympathie is met de wereld. We zijn verlegen met ons eigen standpunt. We staan er eigenlijk niet meer achter. Er is innerlijke vervreemding opgetreden en dat is merkbaar. De zuil brokkelt af; het sponsmodel dient zich aan. We sommen dan de nadelen en de gevaren van de zuilvorming op. Het vuur is gedoofd. Toen het Reformatorisch onderwijs opkwam, had men strakke lijnen. Jongelui uit mijn gemeente in Utrecht konden destijds maar nauwelijks worden aangenomen vanwege verdenking van wereldgelijkvormigheid. Ik ben op vergaderingen van het bestuur geweest om een plaats voor hen te verwerven. Dat is nu heel anders. Nu zijn er blijkens een onlangs gepubliceerd rapport zelfs wel leraren die nauwelijks overtuigd zijn van de uitgangspunten en de identiteit van de school. De EO maakte ruim veertig jaar geleden een heel goede start. Het vuur van toen is niet alleen gedoofd, maar er gelden nu heel andere uitgangspunten. Is er wezenlijk verschil tussen de NCRV en de EO? Er is van binnenuit een uithollingproces ontstaan. De generatie die Jozua niet meer gekend heeft, dreigt zich meer en meer aan te passen. Dit zijn geen algemene waardeoordelen, maar de tendens is er.

Een voorbeeld: Op de reeds genoemde jongerenavond was ook de door mij reeds eerder genoemde Franca Treur aanwezig; ze beschrijft in een boek, dat reeds meerdere drukken beleefde, de negatieve ervaringen van een jong meisje dat opgroeit in een gezin dat behoort tot de Geref. Gemeenten. Het lijkt me een vergissing om iemand met die achtergrond uit te nodigen om mee te denken over de positie van de Geref. Gezindte. Zij heeft het geloof de rug toegekeerd. Een kwetsbare opstelling is goed. Maar wat kunnen we van haar leren? Het kan een keer goed zijn om de argumenten van de wereld te onderzoeken. Maar moeten we nu aan de voeten gaan zitten van iemand, die God en Zijn dienst zo beoordeelt? Ligt hier niet onze zwakte? Voelen we ergens toch wat verwantschap met haar en zijn we het eens met sommige van haar uitgangspunten? Had het niet omgekeerd moeten zijn? Kerkelijke jongeren hebben haar en vele anderen toch zeker iets te zeggen? Hopelijk is dat die avond door sommigen ook gedaan, maar dat doet van de zaak niets af. Deze schrijfster heeft haar zegje toen ook gedaan. Uit een krantenartikel van even geleden leek het te gaan over regels en gebruiken, de Reformatorische folklore, zoals ds. Dekker dat noemt. Maar deze avond zei ze duidelijk dat het daar niet vooral om ging. Het grote verhaal bereikte haar niet. De kerk moet bescheidener zijn. Zuiver postmodern denken. De Bijbel moet dan bescheidener zijn of bescheidener verklaard worden. De tijdgeest ten top. Ook in andere bladen is geringe aandacht besteed aan deze schrijfster. De belijdenis werd ook gehoord dat we haar en haar generatie niet hebben kunnen overtuigen. Dat is erg genoeg. Er bestaat onder ons veel zelfkritiek: we zijn te wettisch, we hechten teveel aan uiterlijkheden, we dragen het geloof niet uit, onze levensstijl is er niet naar, enz. Met volledige erkenning van al deze uitspraken, meen ik toch dat we ons eens moeten afvragen of we er goed aan doen zo te spreken. Ik vrees

dat zulke opmerkingen voortkomen uit innerlijke twijfel en onzekerheid. Daar heb ik wel alle begrip voor, maar we mogen daar niet mee voortleven. Integendeel, we hebben de sterke overtuiging nodig dat God onze liefde en ons leven waard is en dat Christus een volkomen Zaligmaker is en dat het geloof en bron van kracht is. Dat is de kracht toch van het geloof? In mijn hart ben ik bang voor de gevolgen, die al deze negatieve opmerkingen losmaken. Staan wij voor de zaak van het Koninkrijk Gods? Zelfkritiek is heel wat anders dan schuldbesef. Dat laatste is broodnodig. Door de gesignaleerde zelfkritiek verandert er niet zo veel. Maar schuldbesef, die waarachtig beleefd wordt, kan onze ogen openen voor de machtige kerkelijke en persoonlijke schuld van deze tijd. Dan moet ik voorop gaan. Ik heb het meer opgemerkt dat ook ik moet erkennen dat wij mede schuld dragen aan het verval van de kerk. Dat thema moeten we oppakken. Want ik merk bij mijzelf dat het nog veel te weinig in mijn leven doorwerkt. Ik hoorde laatst een predikant opmerken dat hij niet in de schuld kon komen voor het verval in Nederland. Hij had dat bij meer kinderen Gods opgemerkt. Ik vrees dat het ten dele waar is, voor velen van ons. Maar is dat niet een verschrikkelijke uitspraak? Heeft de Heere Zijn kerk dan overgegeven? Dat zou toch kunnen? Hebben wij de kerk overgegeven? Israel in de dagen van Simson nam het hun richter kwalijk dat hij zich verzette tegen de Filistijnen? Ze heersen toch over ons? Ze hadden zich daar bij neergelegd. Ze hadden vrede met de status quo. Ze wilden hun redder uitleveren. Zo'n instelling zou vreselijk zijn. Dan wordt de zuil tot een spons.....

Ik stel hier iets tegenover. Een verslaggeefster van de NOS gaf aan dat 75% van de huizen op Haïti verwoest is en dat 175.000 mensen het leven verloren hebben. Ook was te zien dat de imposante kerk van Port au Prince was getroffen door de aardbeving. Maar merkte deze verslaggeefster op: Het geloof

Zouden ouders hun kinderen kunnen bewaren, als de stroom van verzoeken nog sterker zou worden en dan in je eigen huis?

Column

Gelijk hebben of krijgen

Bijna *waren we vergeten* dat de zaak nog niet tot een afronding gekomen was, omdat tegen een eerder gedane uitspraak appel aangetekend was. Maar ineens kwamen we hun namen weer tegen. De namen De Boer en Den Boef. De een de uit het ambt ontheven predikant van de Christelijke Gereformeerde Kerk van Zeewolde. De ander de advocaat van de eerste, ingehuurd om de beslissingen van de kerkenraad van Zeewolde en van de Classis Amersfoort te bestrijden. Er was al heel wat over deze zaak geschreven en gesproken. Niet alleen in onze kerken werd er nauwkeurig aandacht aan gegeven. Het ging immers over de inmenging van de wereldlijke rechter in kerkelijke zaken. Zou bij alle schijndiscussies over de scheiding tussen kerk en staat de staat via haar rechter zich toch gaan bemoeien met kerkelijke zaken? Vandaar dat er nu opluchting is in kerkelijke kringen, nu de rechter duidelijke uitspraak dat de kerk in haar zaken zelf recht mag spreken en dat de wereldlijke rechter niet verder kan gaan dan toetsen of alles overeenkomstig de geldende regels geschied is. Het appel van De Boer/Den Boef is daarmee - gelukkig - afgewezen. Of hiermee de zaak geëindigd is? Dat hangt er vanaf. Den Boef heeft De Boer immers aangeraden hier geen genoeg mee te nemen en daarom cassatie aan te vragen. Gebeurt dat dan gaan we nog een poosje door met touwtrekken. En schade aanrichten. En de kerk in discredit brengen. Want, wat heeft dit alles tot nog toe opgeleverd? En wat wil men dat het oplevert? Natuurlijk, De Boer wil gelijk krijgen. Daarbij moet Den Boef hem helpen. Maar gelijk krijgen is nog wat anders dan gelijk hebben. Gelijk krijgen is ook nog wat anders dan de zaak der kerk bevorderen. Toegegeven, de kerk kan fouten maken. Ernstige fouten die iemands naam schade toebrengen. Maar daarover kan in de kerk toch wel geoordeeld worden? Die heeft toch haar eigen recht? Zijn de dienaren der kerk trouwens ook niet een heel stuk minder gewichtig dan de kerk zelf? Moeten die over de rug van de kerk eigen gelijk zoeken? Ook als dat gaat ten koste van de goede naam van de kerk?

Moeten advocaten daarbij hand- en spandiensten verrichten? Mijns inziens is het zaak de vraag onder ogen te zien of advocaten - zeker zij die zelf lid van de kerk zijn - sommige zaken niet zouden moeten weigeren in behandeling te nemen, zeker als die zaken schade toebrengen aan de kerk? Zulke advocaten kunnen er toch geen vrede mee hebben als ze gelijk krijgen zonder gelijk te hebben? Inderdaad, het is een zaak van geweten en gewetens zeggen niet altijd hetzelfde.

P. den Butter

in God staat als een huis. We hebben kunnen zien en horen dat het geloof in dat getroffen gebied de dragende kracht van de mensen is. Ook werd uitgesproken wat ook gehoord werd na de tsunami in Indonesië, dat deze aardbeving een oordeel op de zonde was. Dat zou ik nooit durven zeggen, maar de diep getroffen bevolking sprak het uit.

En stel daar nu de Nederlandse situatie eens tegenover. Had ze zoiets ook van Nederland kunnen zeggen, in een tijd waarin ons geen zodanige rampen hebben getroffen? Of ligt Nederland ook

in puin? Is de kerk van ons land ook een ruïne? Laten deze vragen ons brengen op de knieën voor het aangezicht van de Heere. Dan zal er ook een ommekeer komen. "Zo zullen wij, de schapen Uwer weide, in eeuwigheid Uw lof, Uw eer verbreiden".

Haïti spreekt vaste hoop op God uit en wat doen wij nu? Terug naar de eerste liefde, het oude spoor en het ongeveinsde geloof! Moge de zuil echt een zuil, een pilaar der waarheid zijn.

P. Roos

De praktijk der godzaligheid

Het avondmaalsformulier [24]

Dat is even een uitdrukking! "...die eten en drinken zichzelf een oordeel..." Zo lezen we het in ons formulier. Het zijn woorden vol gewicht! Van wie wordt het gezegd? Van "degenen die dit getuigenis in hun harten niet gevoelen..." Over dat getuigenis ging het de vorige keer. Ik verwees toen naar de woorden van de apostel Paulus: "*Dezelve Geest getuigt met onze geest dat wij kinderen Gods zijn.*" [Rom. 8: 16]. We herinneren ons dat het formulier bezig is enkele conclusies te trekken uit wat eerder is gezegd over de waarachtige zelfbeproeving. Het is een beproeving in drievoud: aangaande de kennis van de ellende, het geloof in Gods belofte en het leven der bekering. De Heere wil gewis in genade aannemen, zo zeggen onze vaders, allen die deze weg in waarheid gaan. Die met hun zonden en ellenden tot Hem zich ter genezing wenden. Die niet buiten de Heere Christus kunnen blijven - tot vergeving van hun zondeschuld en tot vernieuwing van het leven.

We zagen de vorige keer dat de Heilige Geest door Zijn innerlijke getuigenis het stempel van echtheid zet op Zijn eigen werk. Hij verzekert Gods kinderen van de waarheid van het Woord van God. Hij doet die waarheid ook 'bevin-den'. Zo oefent het geloof zich in

het betrouwen op de Heere en in het aannemen van Zijn Woord. En zo zullen zij meer en meer toemenen in de kennis van de Heere Jezus Christus. En daaraan wil onder Gods zegen ook de viering van het Heilig Avondmaal dienstbaar zijn.

Maar nu degenen die dit getuigenis niet kennen. Van hen wordt dus gezegd dat ze zich een oordeel eten. Dat is een woord met groot gewicht. Overigens in overeenstemming met de belijdenis van de kerk in zondag 30 van de Heidelbergse Catechismus. Daar wordt gevraagd voor wie het Avondmaal des Heeren is ingesteld. Het antwoord is ongeveer gelijk aan wat het formulier zegt over de zelfbeproeving, ook in drievoud. "*Maar*", zo vervolgt antwoord 81, "*de hypocrieten en die zich niet met waren harte tot God bekeren, die eten en drinken zichzelf een oordeel.*" Ik wil met u een ogenblik naar het formulier luisteren in het licht van wat de Catechismus hier zegt.

Masker

Hier voltrekt zich dus een onderscheid. Een onderscheid tussen enerzijds hen die het getuigenis van Gods genade in zich herkennen en anderzijds degenen die hier *hypocrieten* worden genoemd. Wie worden met deze laatste bedoeld? Letterlijk betekent dat woord 'hypocriet': iemand die

met een masker op loopt. Het is een aanduiding, afkomstig uit de Griekse dramakunst, de klasieke toneelspelen. De deelnemers speelden een andere persoon te zijn. Met het oog daarop droegen ze een masker. Wel, zo is een hypocriet in geestelijke zin ook. Hij pretendeert een ander te zijn dan die hij in werkelijkheid is. Hij is iemand met een masker. Iemand die zijn of haar ware aard verbergt. Een huichelaar, een geveinsde. Nee, het zijn niet degenen die openlijk erkennen dat ze geen deel hebben aan de genade Gods, de historisch gelovigen. Maar de hypocrieten zijn degenen die zich uitgeven voor een kind des Heeren. Geveinsd voegen ze zich onder Gods volk. Ze veinzen het waarachtige geloof. Maar de Heere weet er niet van! Ze schikken mee aan de tafel des Heeren. maar de Heere heeft hen niet genodigd. En ze praten mee als het gaat over de wegen des Heeren. Maar het is aangeleerde, geïmiteerde praat. Van God en goddelijke zaken hebben ze geen verstand. Ze doen alleen maar alsof.

Komen we ze in de Bijbel ook tegen? Mensen die zich voorstaan op een levende band met de Heere, maar bij wie het alleen maar buitenkant is? Ja, wel zeker. Wat te denken van Ananias en Saffira? Ze wilden met hun vrome en voorbeeldige schijn zowel de Heere als de mensen bedriegen. Maar Petrus, door de ingeving van de Heere Zelf, bracht hun bedrog aan het licht. En wat denkt u van Judas, de geroepen discipel van de Heere Jezus? Enkele jaren achtereen hield hij het vol. Een meeloper was hij. Een man die naar buiten toe voor waar wilde houden dat hij van harte behoorde bij Jezus van Nazaret. Maar zijn hart was vol geveinsdheid. Het was hem beter geweest, aldus de Heere Jezus, dat hij niet geboren was geweest. Zo ernstig is het kwaad van de hypocrisie.

Verder zijn het ook allen die door de Heere Jezus Zelf als geveinsden worden aangesproken. Opvallend is het dan dat juist deze mensen vooraanstaande en (zo leek het) geestelijke voormannen van het

volk waren. Ik volsta met enkele verzen uit het Lukas-evangelie. Het zijn degenen die ophef maken over de splinter in het oog van de ander, maar voorbijzien aan de balk in eigen oog. “Gij geveinsde!”, zegt de Heere Jezus [6: 42]. Het zijn degenen die druk werk maken van het reinigen van de buitenkant, maar hun binnenste is vol roef en boosheid. “Gij geveinsden!”, zegt de Heere Jezus [11: 44]. Het zijn degenen die op alles letten, maar de tekenen van de tijd verstaan ze niet. Ze leven langs het oordeel heen. “Gij geveinsden!”, zegt de Heere Jezus [12: 56]. Het zijn degenen die zich strikt willen houden aan de regels van de sabbat, maar zich om een ander niet bekommeren. “Gij geveinsde!”, zegt de Heere Jezus [13: 15]. Tenslotte, zij zijn het van wie de Heere Jezus oordeelt: “Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun hart houdt zich verre van Mij” [Markus 7: 6]. Het zijn dus degenen die dan misschien wel een gedaante van godzaligheid hebben, maar die de kracht ervan verloochenen [2 Tim. 3: 5].

Zie toe!

U vraagt: de hypocrieten, wie zal hen ontmaskeren? Mijn antwoord is: dat is voor ons mensen onmogelijk. De kerk kan hen niet aanwijzen. En de ambtsdragers kunnen zich vergissen. Trouwens - de kerk oordeelt niet over het hart. Dat heeft de Heere aan Zich voorbehouden. Het oordeel dat aan ons mensen is gegeven, is het oordeel der liefde. Dat geldt met name binnen de gemeente. Als het getuigenis van de lippen en de uiterlijke levenswandel elkaar niet weerspreken, hebben wij ons ten aanzien van elkaar te houden aan wat we horen en wat we zien. En elkaar aan te nemen naar de belijdenis van onze mond. Ondertussen is het kwaad van de hypocrisie, de geveinsdheid, een groot kwaad. Een ieder zie toe op zichzelf!

Maar ondertussen is een ernstig waarschuwend woord wel op z'n plaats. Daar schromen zowel onze Catechismus als ook het avondmaalsformulier niet in. “De hypocrieten eten en drinken zichzelf

een oordeel, niet onderscheidende het lichaam des Heeren.” De Heere gaat de zonde van de hypocrisie bezoeken! De talloze woorden van de Heere Jezus, gericht aan de geveinsden die Hij wel onderscheidde!, spreken op dit punt boekdelen. In de gelijkenis van de twee dienstknechten bijvoorbeeld [Matth. 24: 45], is de Heere Jezus daarover heel concreet: “Ik zal (...) zijn deel zetten met de geveinsden. Daar zal wening zijn en knersing der tanden.” Hier wordt geveinsdheid verbonden met het oordeel, het eeuwige oordeel. Wie weigert zich door de Heere te laten ontmaskeren en wie in zijn weg van geveinsdheid volhardt, zal uitkomen op de plaats die hier door de Heere Jezus wordt aangeduid. Niemand meer dan Hij sprak daarover zo veelvuldig, zo concreet en zo bewogen!

Wat nu op z'n plaats is? Dat ieder, avondmaalsganger en niet-avondmaalsganger, zich voor Gods aangezicht onderzoekt. “Ben ik het, Heere? Ik ben er niet te goed voor.” Gods kinderen bedenken het wel eens met schrik: “Nu zal ik ooit nog ontmaskerd worden als een hypocriet.” Want zij kennen iets van de arglistigheid van hun hart.

En wie nu denkt dat het stellen van deze vraag dan wel als een kenmerk van het ware werk des Heeren geldt? Wel, die moet ik teleurstellen. Want ook hypocrieten kennen die vraag: “Ben ik het, Heere?” Denk maar aan Judas. Maar met dit verschil: bij een hypocriet wordt het nooit echt nood. Hij brengt zich er zelf in. Maar hij haalt zich er zelf ook weer uit. Want het is nooit ware nood voor God geweest.

De kerk kan aan hypocrieten de toegang tot het Avondmaal niet ontzeggen. Immers, ze zijn onzichtbaar. Ik schreef al: over het hart oordeelt de kerk niet. Tenzij de vruchten in het leven het aanwijzen. Maar de Heere kent het hart. Maar ook al kunnen de ambtsdragers de hypocriet niet weren, de Heere ontzegt hun de plaats aan Zijn tafel wel! Zijn tafel is een heilige tafel. Die Hij aan-

Gods kinderen bedenken het wel eens met schrik: “Nu zal ik ooit nog ontmaskerd worden als een hypocriet.”

*Jezelf een
oordeel
horen...
Bedenk:
dat oordeel
is geen ander
dan dat van de
geveinsden.*

richt alleen voor Zijn gelovigen. Met hen wil Hij verkeren. En aan hen wil Hij de tekens van Zijn verbroken lichaam en vergoten bloed verstrekken. Anderen zijn daarbij niet welkom! In Zijn Naam worden de 'gemaskerden' vermaand zich te onthouden. Opdat ze zich hun oordeel en verdoemenis niet des te zwaarder maken!

Een oordeel horen

Op twee dingen wil ik nog wijzen. Allereerst: het zijn scherpe woorden die tot de geveinsden worden gericht. Maar juist zo'n vermaning kan een bevreesd en bezwaard hart danig in verwarring brengen. Het zal niet de eerste keer zijn dat een vermanend woord raakt bij iemand voor wie dat woord niet in eerste instantie was bedoeld. Dat bedenkt ons formulier ook. Daarom zal het straks klinken – en ik citeer het nu al even: *“Maar dit wordt ons, zeer geliefde broeders en zusters in de Heere, niet voorgehouden om de verslagen harten der gelovigen kleinmoedig te maken...”* Zou het op u van toepassing zijn?

Vervolgens: het is mogelijk jezelf *“een oordeel te eten en te drinken...”*

Dat is, zoals we zagen, als je met een geveinsd hart toetreedt tot de tafel. Maar laten we bedenken dat het eveneens mogelijk is je een oordeel te horen. Bij mensen die er misschien niet over piekeren om deel te nemen aan het Heilig Avondmaal. En die menen dat ze zich op deze wijze vrijwaren van de zonde die hier beschreven wordt. Maar er zijn meer wegen om het oordeel van de Heere over je te halen. Hoe dan? Door misschien wel trouw onder de prediking van het Woord van God te zijn, maar de kracht ervan welbewust buiten je leven te houden. Met andere woorden: te volharden in een ongelovig en onbekeerd bestaan. Buiten God en zonder God. De roeping tot bekering en het aanbod van Gods genade komen in alle ernst telkens tot je. Maar je weigert je *“te laten verzoenen”* met die God die daartoe Zijn Zoon gaf. Jezelf een oordeel horen... Bedenk: dat oordeel is geen ander dan dat van de geveinsden. Wie meent te staan, zie toe dat hij niet valle!

J.M.J. Kieviet

Gods oproept. In het licht daarvan is het een groot wonder dat we er nog mogen zijn. Door het werk van de Heilige Geest wordt het mij ook een groot wonder. Het geheim van Gods verdraagzaamheid, Zijn goedheid en geduld in het algemeen, en Zijn bijzondere liefde tot Zijn volk, ligt in het offer op Golgotha. Het kruis, en in het verlengde daarvan, de opstanding, laten ons zien wat God aan het kwaad, de zonde en haar gevolgen, gedaan heeft, en het bergt een belofte in zich wat God nog doen zal. Voor wie in de Gekruisigde gelooft, is er de verlossing van de schuld, de macht en de gevolgen van de zonde. Voor wie Hem in ongelof verwerpt geldt dat de toorn Gods eeuwig op Hem blijft. Niemand heeft ooit geleden zoals de Man van smarten. Maar zo kan Hij ook dicht bij hen die lijden zijn, om hen als medelijdende Hogepriester te kunnen ondersteunen. Zij die lijden moeten van hun kant ook kracht bij Hem zoeken. Dan zullen zij ook getroost worden. Zeker vanwege het feit, dat zoals Hij door lijden tot de heerlijkheid ging, ook de Zijnen door lijden en verdrukking heen, tot de heerlijkheid zullen geraken. Christus verwierf die heerlijkheid uit verdienste, vanwege Zijn lijden. Gods kind ontvangt die heerlijkheid uit genade, door de verdienste van Christus.

In de Psalmen horen we heiligen klagen onder hun soms veelvuldige beproevingen. De waaroms kom je daar tegen. Bij het kruis van Christus komt men tot geloofsovergave. Het geloof maakt de vele vragen en waaroms niet doorzichtig, zodat wij Gods doen volkomen gaan begrijpen, maar ze komen wel in een heerlijk perspectief te staan: na dezen zult gij het verstaan!

Het lijden dat ons overkomt kan een straf van God zijn. Bijbels gezien hoort de straf bij de zonde. Een bepaalde zonde, of de zonde in het algemeen. Het volk Israel werd dikwijls gewaarschuwd dat hun zonde niet ongestraft kon blijven en werd daarom tot bekering opgeroepen. Hij wil van de eeuwige straf bevrijden!

Vragenrubriek

Straf en kastijding

“In de bijbel lezen we over straffen en kastijden. Wat is het verschil? Gods kinderen worden gestraft (Mozes mocht het land Kanaän niet binnengaan) maar ook gekastijd. De kastijding oefent het geloof. Kunnen mensen die het ware geloof niet deelachtig zijn dan wel worden gekastijd?”

Hartelijk dank voor deze vraag, die begin december binnenkwam. We zullen proberen er op in te gaan en geven daarna op andere vragen antwoord. De beantwoording van vorige vragen over 1 Korinthe 7 riep weer andere vragen op, die dus nu even moeten wachten.

Er is in de wereld veel lijden. De oorzaak daarvan ligt in de zonde: Op de bodem aller vragen, ligt der wereld zondeschild. Dat verband mogen wij niet uit het oog

verliezen. Er is in deze wereld veel disharmonie. Die is door de mens veroorzaakt. Bij Gods kind moet de nood in en van de wereld ook schuld worden!

Er zijn veel raadsels, veel waaroms. Als we echter van de werkelijkheid van de zonde uitgaan, is het onbegrijpelijke niet het kwaad, het lijden met zijn waaroms, maar het onbegrijpelijke wordt het geduld van God, Die zo groot is in Zijn verdraagzaamheid. De zonde is zo ernstig, dat het de eeuwige toorn

Maar er bestaat ook lijden dat iets anders is dan straf. Het kan voor Gods kinderen een leerschool zijn, om ze te vormen, iets af- of aan te leren, kortom: kastijding. Kastijding heeft nut en draagt vrucht. Dat doel voor ogen te houden, doet ons de kastijding als Vaderlijke liefde zien. Hij heeft de heiliging van Zijn volk op het oog. Zo moeten we Gods weigering om Mozes tot het beloofde land toe te laten ook zien. Hij moet de gevolgen van zijn zonde dragen en mag niet binnengaan. Al noemen we dit dan straf, toch moet de nadruk vallen op Gods liefdehandelen met Zijn volk. Al heeft Gods kind tijdelijke en eeuwige straf verdiend, hun rechtvaardig verdiende straf is geheel en al door hun Borg gedragen. Hetgeen Gods kind dan ook overkomt vanwege de zonde is bedoeld hem te heiligen, de zonde te haten en te vlieden en Gods heiligheid te leren aanbidden. Deze dingen te leren is geen straf, maar rijke weldaden en bemoeienissen des Heeren.

Kastijding is correctie. Het lijden van Christus was geen kastijding in deze zin. Hij behoefde immers niet vanwege de een of andere zonde gecorrigeerd te worden! Hij droeg de zonden van anderen, en droeg voor hen de strenge straf van God. De helse straf voor onverzonde zondaren is evenmin kastijding. Daar is geen enkele sprake van Vaderlijke liefde in de hel.

Die Vaderlijke kastijding wordt door de gelovigen dikwijls wel als een straf ervaren. Dat is logisch. Zij zien immers bij ontdekkend licht het verband met hun zonde. Daarom zien zij de kastijding ook als een rechtvaardige straf. Denk aan David, Psalm 51. Zo kan Gods kind, terwijl Hij in liefde, tot zijn nut, wordt gekastijd, toch ook de toorn Gods over zijn zonde ervaren. En toch kan Hij God ook om Zijn rechtvaardigheid lief hebben. "Ik ben Uw gramschap dubbel waardig", beled David, hoewel hij de toezegging reeds had: Uw zonden zijn weggenomen! Zo gedenkt God in de toorn aan Zijn ontfermen.

Soms is het meer een beproeving

dan een kastijding. Denk aan Jozef en aan Job. Een beproeving wordt gezonden opdat Gods almacht, of wijsheid, of genade des te heerlijker zal uitkomen. Beproeving moet brengen tot vertrouwen in God, terwijl er nog geen uitkomst is en tot aanbidding van God, als de uitkomst er mag zijn. Zo kan de beproeving leiden tot versterking van het geloof; denk bijvoorbeeld aan Job, die in het midden der ellenden de Naam des HEEREN mag loven en op de ashoop van zijn Verlosser mag zingen!

Dan is er ook nog het lijden om Zijn Naam! Zij hebben Mij gehaat, zij zullen ook u haten. In dat lijden ligt blijdschap, omdat juist in dat lijden de liefde van en tot de Heere Jezus, Die eens Man van smarten was, kennelijk ervaren mag worden. De discipelen werden geselsd, maar waren

desondanks verblijd, omdat zij ter wille van de Naam van hun Heiland smaadheid hadden geleden. Het geloof in God, temidden van de duisternis der beproeving, het zingen van Psalmen in de nacht, is Godeverheerlijkend.

Tenslotte: er kunnen nog vele raadsele blijven. Maar God wordt als een Toevlucht ervaren, Die kracht geeft naar kruis. Om Christus' wille kan hij de bitterheid van het lijden wegnemen, hoewel Hij de doorn in het vlees niet wegneemt. Asaf ontmoette God in het heiligdom en daar kreeg zijn aangevochten ziel rust. Het lijden verbindt aan God. De aarde gaat naar de achtergrond, God van de hemel meer naar de voorgrond. Tot de dag komt, dat God alle tranen van de ogen zal afwissen.

K. Hoefnagel

Maar er bestaat ook lijden dat iets anders is dan straf. Het kan voor Gods kinderen een leerschool zijn, om ze te vormen, iets af- of aan te leren, kortom: kastijding.

Boekbespreking

Ds. J.M.D. de Heer, De evangelische beweging, gebonden, 196 blz., € 15,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2246-0.

Sinds 1994 houdt de auteur zich bezig met de evangelische beweging. Toen de auteur kerkredacteur was van het Reformatorisch Dagblad kreeg hij dit onderwerp als werkterrein toebedeeld. Hij sprak vele voorgangers en bestuursleden van evangelische organisaties. Als journalist woonde hij vele evangelische bijeenkomsten bij. Het boek is dus geschreven door iemand die weet waarover hij het heeft. Sinds dat de auteur predikant is van de Gereformeerde Gemeenten kon hij nagaan in hoeverre het evangelische gedachtegoed zijn sporen trekt binnen de kerkelijke gemeenten. In het kerkelijk weekblad *De Saambinder* verscheen van zijn hand een serie artikelen over de evangelische beweging. Het komt voor dat kinderen en zelfs ouders uit reformatorische kerken zich laten overdopen. Nu zijn de artikelen omgewerkt in boekvorm, waarbij nieuw materiaal werd verwerkt. De maatstaf van Gods

Woord en de daarop gegronde belijdenis wordt aangelegd. Het boek staat kritisch tegenover de evangelische beweging. Het is bedoeld om jongeren en ouderen een handvat te geven om hun houding te bepalen bij het vele wat zich op godsdienstig terrein aandient. Het gevoel mag niet de doorslag geven, maar alleen Gods Woord. Het boek is geschreven vanuit een langdurige kennismaking met de evangelische wereld. Het gaat de auteur niet over een oordeel over personen uit de evangelische beweging, wel om toetsing van opvattingen. Voetius maakte ook onderscheid tussen personen en leer. Hij geloofde dat er onder de remonstranten ware vromen waren die verstrikt waren in een valse leer. De verschillen tussen reformatorische en evangelische theologie en geloofsbeleving gaan niet over kleine zaken. Jongeren blijken vaak behoorlijk in verwarring te raken als ze in aanraking komen met de evangelische beweging. We willen dit boek van harte bij jong en oud aanbevelen. Het geeft gedegen informatie en een gedegen weerlegging van

evangelische dwalingen. Het boek besluit met de opmerking dat er echt wel wat voor ons te leren valt van de evangelische beweging: de onderlinge betrokkenheid in evangelische groeperingen is groter dan in veel reformatorische kerken. Het omzien naar elkaar en het dragen van elkaars lasten is als een spiegel. De drang het Evangelie te brengen aan mensen die nergens van weten is doorgaans bij evangelische kringen ook groter dan in reformatorische kerken. Bij evangelischen is er vaak grote betrokkenheid op het eigen kerkelijke leven. Bij reformatorischen is dat soms minder. Op blz. 190 lezen we: "Toch kan ik alles overziende geen andere raad geven om de evangelische invloeden met overtuiging af te weren." De auteur roept op tot een zich verdiepen in het Woord Gods. "Laten we ons zo verdiepen in Gods Woord dat we zelf inzien op welke punten de evangelische beweging dwaalt. Ons gevoel kan geen maatstaf zijn. Hoe velen laten zich door zo'n gevoel leiden? Tijdens de Synode van Dordrecht

hebben de afgevaardigden niet hun gevoel maar Gods Woord als uitgangspunt genomen. Zij *kenden* Gods Woord en *leefden* uit Gods Woord. Misschien zijn we nu wel bij de kern van de aantrekkingskracht van de evangelische beweging, namelijk een groot gebrek aan kennis van Gods Woord en een groot gebrek aan waar geestelijk leven vanuit het Woord. Als dat gaat ontbreken, is het een voedingsbodem voor allerlei wind van leer, ook voor de evangelische."

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax: 084-2220131. Email: pand@solcon.nl Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk. Abonnementprijs € 12,50 per jaar. Abonnementprijs voor de Verenigde Staten en Canada 10 dollar per jaar. Advertenties € 0,35 per mm met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

TE HUUR

Epe(veluwe), onze royale vak. woning tot 6 pers., er is ook een sl.kamer beneden. Nabij de bossen, en niet ver van het dorp. Kindvriendelijke omgeving. Bel voor reservering of inl.: 0578-629347

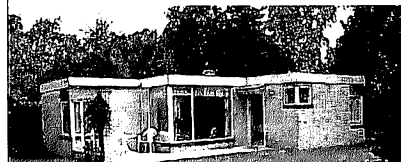
Onze vrijst. gezellige **VAKANTIEBUNGALOW** met grote tuin is weer beschikbaar, ook voor mdwk. of wknd. Kan ook met twee echtparen. Tel. 0252 - 412057 0624 843745

Vakantie op Texel

De Verrassing.nl

Veertien accommodaties, waaronder acht bungalows en vijf nieuwe chalets.

De Noordel

Park achter De Verrassing. Vijf luxe bungalows met veel privacy.

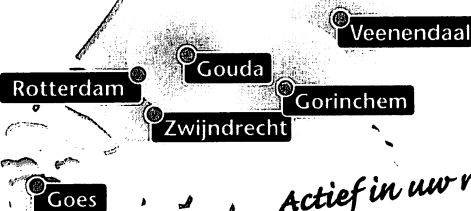

De Noorderhoeve.nl

Twee vakantiehuizen voor zorgvakanties. Ook uitermate geschikt voor minder validen.

Boeken? Bel 0222 31 89 06

Zorg dichtbij

Actief in uw regio!

Waar u ook woont, Agathos brengt zorg dichtbij:

- Huishoudelijke verzorging
- Persoonlijke verzorging
- Verpleging
- Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUISZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur

Stichting steun
**Messias
belijdende
Joden**

Postbus 22 3860 AA Nijkerk
www.messiasbelijdendejoden.nl

Voor informatie:
Ds. G. Bouw
Tel.: 0172 - 470040
E-mail: g.bouw@solcon.nl

Steun de
evangelieverkondiging
door Messiasbelijdende
Joden in Israël

Stort uw gift
op rekening 37 78 53 496 (Rabobank)
of 833 07 97 (Postbank)

Wij verzorgen graag een lezing
of diaprojectie op uw gemeentevond
of verenigingsavond